

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/79085 GK 123

Sayı : 72079556-610-215
Konu : Soru Önergesi (7/79085)

11/04/2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 14.03.2023 tarihli ve 1183534 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan İstanbul Milletvekili Sayın Özgür KARABAT tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/79085 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur. Bilgilerinize arz ederim.

Derya YANIK
Bakan

Ek: Cevap Metni (3 sayfa)

İstanbul Milletvekili Sayın **Özgür KARABAT**'a Ait 7/79085 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni

Deprem nedeniyle Bakanlığımıza bağlı kuruluşlarda kalmakta iken vefat eden veya yaralanan engelli veya yaşlımız bulunmamaktadır. Depremlerden etkilenen 11 ilde, Bakanlığımıza bağlı, engelli bireylere yönelik yatılı bakım hizmeti sunduğumuz 14 resmi bakım-rehabilitasyon merkezimiz ve 40 özel bakım merkezimiz olmak üzere 54 kuruluşumuz bulunmaktadır.

Ocak 2023 tarihi itibarıyla, depremden etkilenen 11 ilde, resmi Bakım, Rehabilitasyon ve Aile Danışma Merkezlerimizde 930, Özel Bakım Merkezlerinde 3.108 engelli vatandaşımız olmak üzere toplam 4.038 engelli vatandaşımız yatılı bakım hizmeti almaktadır.

Boşaltılan kuruluşlarımızın sağlam raporu çıkar çıkmaz bu kuruluşlarımız bölgedeki engelli ve yaşlı vatandaşlarımızın hizmetine açılarak onlara güvenli alanlar sağlanmaktadır.

Bunun yanı sıra deprem bölgesinde kurulan çadır kentlerde ve hastanelerde tedavisi tamamlanarak taburcu olan veya taburcu olacak engelli ve yaşlı vatandaşlarımızdan profesyonel bakıma ihtiyacı olanların tespit edilmesi amacıyla ekiplerimiz sahada çalışmalarını tüm hızıyla devam ettirmektedir.

Bu kapsamda; ekiplerimiz tarafından tespit edilen profesyonel bakıma ihtiyacı olan 262 yaşlı ve 944 engelli olmak üzere 1.206 vatandaşımız koruma ve bakım altına alınmış olup, farklı illerde bulunan yatılı kuruluşlarımıza yerleştirilerek ve bakımların gerçekleştirilmektedir. Sosyal inceleme yapılarak her gün profesyonel bakıma ihtiyacı olan engelli ve yaşlılar deprem bölgesinden farklı illerde bulunan kuruluşlarımıza yerleştirilmekte ve onlara güvenli ortamlar oluşturularak bakım hizmeti ve psikososyal destek verilmektedir.

Gerek kuruluşlarımızdan diğer illere nakli yapılan gerekse sahada bakım ihtiyacı olduğu tespit edilerek kuruluşlarda korunma ve bakım altına alınan engelli ve yaşlı vatandaşlarımızın aileleri, yakınları aranarak güvende oldukları bilgisi paylaşılmakta ve görüşmeleri sağlanmaktadır.

Deprem bölgesinden tahliye edilerek KYK'na bağlı yurtlara ve otellere yerleşen vatandaşlar uzman ekiplerimiz tarafından ziyaret edilmekte, sosyal inceleme yapılmakta ve bakım ihtiyacı olan engelli ve yaşlılar ivedi bir şekilde yatılı kuruluşlarımıza yerleştirilmekte, barınma ve bakım hizmeti sunulmaktadır.

Bu süreçte en büyük paydaşımız olan sivil toplum kuruluşlarının tespit ettiği vatandaşlarımıza Bakanlığımız hizmetlerini hızlı bir şekilde ulaştırmak için bir "Engelli ve Yaşlı Vatandaşlar İçin Deprem Destek WhatsApp" hattı ivedilikle depremin olduğu ikinci gün itibarıyla kurulmuştur. Sivil toplum kuruluşlarından veya bizzat engelli veya yaşlı vatandaşlarımızdan gelen talepler ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliğinde çözüme kavuşturulmaya çalışılmaktadır. Bugüne kadar bu WhatsApp hattı üzerinden gıda, tahliye, kurum bakımına alınma, tekerlekli sandalye, ilaç vb. toplam 4.231 talep alınmış olup ilgili kurum ve kuruluşlar ile iş birliğinde karşılanmıştır.

Öte yandan işitme engelli vatandaşlarımıza destek olmak amacıyla Bakanlığımız koordinasyonunda; Bakanlığımız bünyesinde görevli işaret dili tercümanları ile farklı sivil toplum kuruluşları ve bireysel gönüllü işaret dili tercümanlarından oluşan 120 kişilik ekip, depremin ilk gününden itibaren işitme engelli vatandaşlarımızla daha hızlı iletişim kurmak, ihtiyaçlarını karşılamak üzere sahada çalışmalarını sürdürmektedir.

Deprem felaketi yaşanmadan önce Bakanlığımız tarafından korunma ve bakım altında olan engelli ve yaşlı bireylerin; afet ya da acil durumlara karşı hazırlıklı olma, bu durumlar sırasında uygun becerileri sergileyip gerekli girişimlerde bulunma, afet ve acil durumlar sonrasında gereksinimlerini karşılayabilme gibi konularda ek ya da özelleştirilmiş hizmet ya da uyarlamaların geliştirilmesi, afet ve acil durum planlarının revize edilmesi amacıyla “Engelli ve Yaşlı Alanında Uzun Dönemli Bakım Hizmeti Sunan Kuruluşlarda Afet ve Acil Durum Planı Geliştirilmesi Proje”si hazırlanmış olup genel bütçeden pay ayrılmıştır. Proje 2023 yılı itibarıyla uygulanmaya başlanmıştır.

Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme’nin ülkemizde uygulanmasının izlenmesinden ve teşvik edilmesinden sorumlu odak kurum olarak faaliyetlerini yürüten Bakanlığımız; engelli bireylerin herhangi bir ayrımcılığa maruz kalmaksızın toplumsal hayata tam ve aktif katılımlarının sağlanmasına yönelik strateji ve ulusal politikaları koordine etmek; engelli bireyler ile ailelerine yönelik sosyal hizmet ve destek hizmetleri sunmak; ilgili kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşları arasında iş birliği ve koordinasyonu sağlamakla görevlidir.

Bu kapsamda; engelli bireylerin kendi potansiyellerini gerçekleştirebildikleri içermeci bir toplum inşa etmek vizyonunu ortaya koyan 2030 Engelsiz Vizyon Belgesi’nin uygulama aracı olan, Bakanlığımız koordinasyonunda ilgili tüm taraflarla iş birliğinde katılımcı bir anlayışla hazırlanan ilk Engelli Hakları Ulusal Eylem Planı (2023-2025) 2 Aralık 2022 tarihinde kamuoyuyla paylaşılmış olup Eylem Planı’nın tüm taraflarca hassasiyetle uygulanmasına yönelik olarak 2023/4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi 3 Şubat 2023 tarihli ve 32093 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

Eylem Planı kapsamında; ‘Afet ve İnsani Bakımdan Acil Durumlar’ politika alanı kapsamında, afet ve insani bakımdan acil durumlara ilişkin risk azaltma, hazırlık, müdahale ve iyileştirme çalışmalarının engelli bireyler açısından içermeci ve sürdürülebilir bir yaklaşımla gerçekleştirilmesi hedefiyle aşağıda yer alan 2 eylem alanında 10 faaliyet öngörülerek faaliyetlerin uygulama süreci başlamıştır:

1. Afet ve insani bakımdan acil durumlara ilişkin planlamaların uluslararası standartlar çerçevesinde engelliler açısından içermeci bir anlayışla geliştirilmesi eylem alanına yönelik aşağıdaki faaliyetler benimsenmiştir:
 - Afet ve insani bakımdan acil durumlarda engelli bireyler açısından engel durumları gözetilerek alınması gereken tedbirlere ilişkin iyi uygulama örnekleri araştırılarak raporlanacaktır.
 - Uluslararası standartların ülkemizde uygulanabilmesine yönelik etki ve boşluk analizi yapılarak sonuçları taraflarla paylaşılacaktır.
 - Afet ve insani bakımdan acil durumlarda engelli bireyler açısından engel durumları gözetilerek alınması gereken tedbirler konusunda ulusal mevzuat taraması yapılarak mevzuatın güçlendirilmesine yönelik revizyon çalışması yapılacaktır.
 - Afet ve insani bakımdan acil durumlara ilişkin veri toplama, risk değerlendirme ve afet riski azaltma planlarının hazırlık çalışmalarında engelli bireylerin temsili güçlendirilecektir.
 - Afet ve acil durumlarda, bakım kuruluşlarında engellilik kapsayıcı önlemlerin uygulanmasına yönelik çalışmalar yapılacaktır.

•Afet ve acil durumlarda alınması gereken engellilik kapsayıcı tedbirler konusunda bakım kuruluşlarında görevli personel ile evde bakım aylığı alan engelli bireylerin ailelerine yönelik farkındalık çalışmaları yapılacaktır.

•Okullarda afet ve insani bakımdan acil durumlarda alınması gereken engellilik kapsayıcı tedbirlere ilişkin olarak okul yönetimi, öğretmenler ve öğrencilere yönelik farkındalık çalışmaları yapılacaktır.

•Üniversitelerde afet ve insani bakımdan acil durumlarda alınması gereken engellilik kapsayıcı tedbirlere ilişkin olarak üniversitelere yönelik farkındalık çalışmaları yapılacaktır.

•İşyerlerinde afet ve acil durumlarda alınması gereken engellilik kapsayıcı tedbirlerin belirlenmesine yönelik çalışma yapılacaktır.

2. Afet ve insani bakımdan acil durumlar sonrasında uygulanacak yeniden inşa, yeniden yerleşim ve rehabilitasyon çalışmalarının engelli bireylerin özel gereksinimlerine uygun ve erişilebilir biçimde gerçekleştirilmesi eylem alanına yönelik aşağıdaki faaliyet benimsenmiştir:

•Afet ve insani bakımdan acil durumlar sonrası yeniden inşa, yeniden yerleşim ve rehabilitasyon çalışmalarında engellilik kapsayıcı uygulamaların belirlenmesine yönelik ihtiyaç analizi yapılacaktır.

Bakanlığımız ile sivil toplum kuruluşları iş birliğinde; Kahramanmaraş, Adıyaman ve Hatay illerimizdeki çadır kent ve konteyner kentlere, her ilimize 6'şar tane olmak üzere toplam 18 adet engelli tuvalet ve banyo kurulumu yapılmıştır ve sayılarının artması için çalışmalar devam etmektedir.

6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş merkezli gerçekleşen deprem felaketinden etkilenen ve hastanelerde tedavi gören Sağlık Bakanlığı tarafınca Bakanlığımıza iletilen 995 vatandaşımızın hastanelerde ziyaret edilmesi, sosyal inceleme yapılması, vatandaşlarımızın ivedi olarak uygun sosyal hizmet modellerinden yararlandırılması amacıyla il ve hastane bazlı ayrıştırılmış veri ilgili il müdürlüklerimize gönderilmiştir.

Tedavisi tamamlanan veya devam eden vatandaşlarımıza ilişkin uzman ekiplerimizce yapılan sosyal incelemeleri sonucunda uygun sosyal yardım ve sosyal hizmet modellerinden yararlandırılmıştır.